

KLEIN HOF

Experimenteren & combineren met
VASTE PLANTEN

1

Kwekerij

Vaste planten zijn de grote liefde van hovenier Albert van den Hoogen. Hij besloot ze zelf te gaan kweken, waarbij het zwaartepunt ligt op planten met een natuurlijk karakter. "Een kwekerij beginnen is het beste dat ik ooit heb gedaan. Mijn hovenierswerk en het kweken van planten versterken elkaar."

- 1 | *Tricyrtis formosana*. 2 | Zaterdaghulp Kai.
 3 | *Sedum 'Karfunkelstein'*. 4 | *Salvia nemorosa* 'Amethyst' en *Persicaria amplexicaulis* 'Rode Zaailing'.
 5 | Verschillende cultivars van *Agastache*.

2

3

5

Boven | In de moerbedden experimenteert Albert met fraaie combinaties.

Op het stuk grond dat Albert van den Hoogen in het Utrechtse Terschuur kocht, was ruimte voor een boomgaard, moerbedden, uitstalling van de planten, borders en een schapenwei. Hij noemde zijn kleinschalige kwekerij van vaste planten 'Klein Hof.

Albert vermeerderd zijn planten zelf en pot ze ook zelf op. Op de moerbedden test hij niet alleen individuele soorten, maar ook plantcombinaties. "Zo kan ik de bezoekers een goed advies geven. Het afgelopen voorjaar heb ik een grote voorbeeldborder gemaakt. Ik wil de mensen laten zien wat

1 | *Sanguisorba tenuifolia* var. *alba* en lampenpoetsergras (*Pennisetum alopecuroides* var. *viridescens*).

2 | *Eryngium* 'Jos Eijking'.

3 | *Thalictrum* 'Splendide' met *Agastache* 'Black Adder' en *Monarda*.

Foto: MHGP/GWI/Martin Hughes-Jones

er allemaal mogelijk is met de planten die ik verkoop. De laatste jaren is er een enorme rijkdom aan soorten en variëteiten bijgekomen. De smaak van tuinliefhebbers is veranderd: er is veel meer behoefte aan planten met een natuurlijke uitstraling dan vroeger. Ook de tuinen zelf zijn weer natuurlijker aan het worden. Maar als je alleen 'natuurlijke' planten gebruikt, is de kans groot dat je eindigt met een tuin vol pietepouterige bloemen en een korte bloeiperiode. Siergrassen zijn geweldig, vooral in grote tuinen, maar je moet er ook weer niet te veel van gebruiken, dan verandert de tuin in een soort groene berm. Het aanbrengen van kleur lukt alleen door langbloeiende planten met kleurige bloemen tussen natuurlijk ogende soorten te zetten."

Als voorbeeld noemt hij *Agastache* 'Blue Fortune'. "Een steriele plant die superlang doorbloeit en veel kleur geeft." Een andere favoriet is *Aster thomsonii*, volgens Albert een van de beste asters, die al in juli begint te bloeien. "*Geranium* 'Havana Blues' is met z'n boterbloemachtige flutblad tot juli oninteressant, maar maakt daarna alles goed." Ook *Lobelia* 'Hadspen Purple' staat op zijn lijstje met langbloeiers. "Lekker paars en aanwezig, maar alleen geschikt voor rijkere

en niet te droge grond." Ook *Rudbeckia subtomentosa* 'Henry Eilers', een forse plant met een luchtige groeiwijze, vindt Albert een aanrader.

Kleine tuin, grote planten

Om een natuurlijk ogende beplanting te kunnen creëren hoef je geen grote tuin te hebben, zegt Albert. "Ruimte voor een royale border met forse siergrassen is er dan natuurlijk niet, maar met de juiste plantenkeuze is van elke tuin iets moois maken. Mensen met een kleine of middelgrote tuin denken vaak dat je daar alleen kleine(re) planten in kunt zetten. Dat is een misverstand. Door het toepassen van enkele grotere soorten zal de beplanting juist enorm aan uitstraling winnen."

Grotere en imposante planten voor kleinere tuinen die toch niet te veel plaats innemen en een sterk beeld vormen, zijn onder andere *Thalictrum* 'Elin' en 'Splendide'. "De laatste heeft wel de neiging om te vallen", zegt Albert. "*Veronicastrum* 'Lavendeltürm' daarentegen, staat als een huis en heeft een mooi winterbeeld. De zilverkaars (*Actaea simplex* 'Atropurpurea') is mooi vanaf het moment dat ie uitloopt tot aan de bloei in oktober. Ook *Phlomis tuberosa* 'Amazone' ❖

4 | Voor de grote schuur staan de vaste planten uitgestald.

5 | Moerbed met o.a. gele zonnekroon (*Silphium perfoliatum*), de paarse *Lobelia* 'Hadspen Purple', *Delphinium* 'Finsteraarhorn', *Helenium*, *Persicaria amplexicaulis* 'Alba' en diverse siergrassen.

6 | Albert maakt een nieuw bed voor de moederplanten onkruidvrij.

1 | Een bezoeker zoekt een sedum voor haar tuin.

2 | In de moerbedden staat de fel rozerode *Lobelia* 'Ruby Slippers' naast de zachtgele *Solidaster*.

3 | Albert met een krat kattenkruid (*Nepeta*).

4 | *Cirsium rivulare* 'Atropurpureum'.

5 | *Chaerophyllum hirsutum* 'Roseum'.

6 | *Geranium phaeum* 'Lily Lovell'.

en *Foeniculum vulgare* 'Giant Bronze' zijn markante planten, terwijl ze toch betrekkelijk weinig ruimte innemen, maar de laatste zaait zich soms wel flink uit."

Ruggengraat

Hoe begin je nu met het maken van zo'n natuurlijk ogende border? Albert: "Met een ruggengraat van sterke en karakteristieke soorten, waarvan je weet dat je die over vijf jaar nog steeds goed vindt. Laat flink ruimte tussen deze soorten en experimenteer met bolgewassen, zoals sieruien en *Crocsmia*. Zet er ook eenjarigen tussen. Probeer van alles en verander het jaar erop. Houd altijd wat ruimte over om eens een nieuwe plant te testen. Zo leer je planten kennen, terwijl de sterke basis ervoor zorgt dat het beeld van je border steeds goed is.

Het combineren van planten is een extra uitdaging. Kijk hierbij behalve naar de kleur en bloeitijd ook goed naar de vorm. Door het gebruik van vormcontrasten krijg je een sterk beeld. Zet bijvoorbeeld een plant met aarvormige bloemen naast een plant met schermvormige bloemen. Een

mooi voorbeeld van dat laatste is het ribzaad, *Chaerophyllum hirsutum* 'Roseum', een prachtige plant voor de wat betere tuingrond. Het blad heeft een appeltjesgeur. Combineer deze schermbloem bijvoorbeeld met *Geranium phaeum* 'Lily Lovell' en de donker roodpaarse beekdistel *Cirsium rivulare* 'Atropurpureum'. *Anthriscus sylvestris* 'Ravenswing', een fluitenkruid met fijn, donker blad, is ook zo'n prachtige schermbloem. Maar de karwijselie, *Selinum wallichianum*, is volgens mij toch de koningin van de schermbloemigen. Deze plant combineert heel mooi met de aarvormige bloemen van bijvoorbeeld *Agastache* 'Blue Fortune'."

In de moerbedden op de kwekerij zijn ook fraaie combinaties te ontdekken. De rode zonnehoed *Echinacea* 'Sundown' vormt een trio met *Astrantia major* 'Ruby Star' en *Trollius* 'Alabaster'. De fel rozerode *Lobelia* 'Ruby Slippers' staat naast de zachtgele *Solidaster*. Boven de donkerbladige sedums, de vele soorten *Sanguisorba* en floxen fladderen vlinders, die afkomen op de zoete nectar. Tijdens een bezoek aan de kwekerij vind je - mede dankzij het uitgebreide advies van Albert - volop inspiratie voor je eigen tuin.

FAVORIETEN VAN DE KWEKER

◀ ***Uvularia perfoliata***
of het treurklokje is een vroege bloeier voor de halfschaduw, met hangende, zachtgele bloemen. Het lichtgroene blad is ook na de bloei nog mooi. Zet deze plant bijvoorbeeld in grote groepen onder bladverliezende heesters, zoals een roodbladige peterselievlier of hazelaar. Late nachtvorst kan de jonge scheutjes beschadigen. Halfschaduw, hoogte: 50-75 cm, bloeitijd: 5.

▼ ***Lobelia 'Ruby Slippers'***

Deze winterharde, hoge *Lobelia* heeft diep rozerode bloemen, een kleur die je bij geen enkele andere plant aantreft. Vanwege die kleur en de lange bloeitijd opvallend in elke border. De bloemstengels zijn iets slap en moeten een beetje steun krijgen van stevige buurplanten. Neemt door de opgaande groeiwijze weinig ruimte in. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 100-125 cm, bloeitijd: 7-10.

▲ ***Thalictrum 'Elin'***

Een reus onder de vaste planten! De dikke, paarsgetinte stelen zijn zeer stevig en dragen een wolk van kleine paarsvioletten bloemen met crèmewitte meeldraden. Ook al is dit een forse plant, door de groeiwijze neemt hij niet eens zoveel ruimte in. Om achter in de border te zetten of als blikvanger tussen lagere planten. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 200-250 cm, bloeitijd: 7-8.

▼ ***Anthriscus sylvestris 'Ravenswing'***

Een fijne plant, die een geweldig effect geeft in mei. De witte bloemschermen contrasteren met het donkere blad. Zaaft zich enigszins uit, maar nooit extreem. Prachtig te combineren met vroegbloeiende vaste planten, zoals wolfsmelk, en geelbloeiende bolgewassen. Neemt nauwelijks ruimte in en trekt zich na de bloei wat terug. Als het blad lelijk wordt, kun je hem iets terugknippen. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 50-75 cm, bloeitijd: 5-7.

Foto: GAP Photos

▼ ***Helenium* 'Sahin's Early Flowerer'**

is Alberts favoriet. Deze *Helenium* bloeit als eerste en gaat heel lang door. Deze cultivar is steviger dan de aloude 'Moerheim Beauty' en hoeft niet te worden opgebonden. De bloemen zijn speels en los en hebben verschillende kleurnuances: helder oranjebruin, met wat geel. Mooi te combineren met siergrassen. Volle zon, hoogte: 70-90 cm, bloeitijd: 6-10.

Foto: GAP Photos

► ***Hemerocallis* 'Suzie Wong'**

is een van Alberts favoriete daglelies. De plant is heel sterk en de fraai gevormde bloemen hebben een bijzondere, zachtgele tint. Het grasachtige blad heeft zowel voor als na de bloei sierwaarde. Het duurt wel even voor je een mooie pol hebt. De bloemen zijn eetbaar! Volle zon/halfschaduw, hoogte: 50-75 cm, bloeitijd: 7-8.

► ***Salvia nemorosa* 'Amethyst'**

Een van de hoogste cultivars van *Salvia nemorosa*, met bloemen in sprekend lichtpaars. Lange, recht omhoog groeiende stengels en donkere schutblaadjes. Licht terugknippen bevordert een tweede bloei (mits de plant voldoende zon krijgt). Mooi in combinatie met *Nepeta kubanica* (op de achtergrond) en *Kalimeris incisa* 'Charlotte' (rechts). Bijenplant. Volle zon, hoogte: 60-70 cm, bloeitijd: 6-8.

▼ ***Aster macrophyllus* 'Twilight'**

De fijne bloemen van deze niet al te hoge herfstaster verkleuren van donker- naar lichtlila, zo heeft de bloeiwijze een tweekleurig effect. Deze uitbundige bloeier groeit zelfs in de schaduw nog goed. De plant kan zich wel flink uitbreiden, iets om in de gaten te houden. De mooie zaadpluizen blijven na de bloei lang aan de stengels. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 75-100 cm, bloeitijd: 9-11.

Foto: GAP Photos

► ***Delphinium* 'Finsteraarhorn'**

is een van de mooiste riddersporen met donkerblauwe bloemen aan stevige bloemstelen. De bloemen hebben een sprekend, donker hart. De vrij losse aar geeft een natuurlijk effect, daarom is deze ridderspoot mooi te combineren met siergrassen. Een voedselrijke bodem is gewenst. Door te toppen na de bloei stimuleer je een tweede bloei in de nazomer. Volle zon, hoogte: 150-175 cm, bloeitijd: 6-7.

Foto: GAP Photos

KWEKERIJ KLEIN HOF

Albert van den Hoogen. Klein Hofweg 4, 3784 RV Terschuur (bij Achterveld (U)). Tel. 06-44440541; www.kwekerijklein.hof.nl. Open: vrij en za van 9.00 tot 16.00 uur.

◀ *Eupatorium maculatum* 'Riesenschirm' heeft reusachtig grote bloemschermen, tot wel 50 cm in doorsnede. De grijspaarse tint gaat prima samen met alle andere bloemkleuren, bijvoorbeeld het oranje van *Helenium*. Om de drie jaar opnemen en scheuren zorgt ervoor dat de bloemen zo groot blijven. Vlinderplant. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 175-200 cm, bloeitijd: 8-9.

▶ *Geranium* 'Havana Blues' Een nieuwe aanwinst in het *Geranium*-sortiment met grote, fijn getekende bloemen. De basiskleur is zachtblauw tot bijna wit, versierd met een patroon van violette nerven. De plant bloeit door tot in oktober. Geef hem een plek vooraan in de border. Mooi om tussen andere planten door te laten groeien. Volle zon/halfschaduw, hoogte: 30-40 cm, bloeitijd: 5-10.

▼ *Selinum wallichianum*, karwijselie, heeft heel fijn verdeeld blad en grote, platte schermen vol witte bloemen. De stengels zijn iets rood getint, wat de bloemschermen nog beter doet uitkomen. Prachtig te combineren met aarvormige bloemen, zoals die van *Agastache* 'Blue Fortune'. Heeft in de breedte wel wat ruimte nodig om zijn volle schoonheid te tonen. Volle zon, hoogte: 75-100 cm, bloeitijd: 7-9. *

Tekst Modeste Herwig Beeld MHGP/Modeste Herwig e.a.

◀ *Rudbeckia subtomentosa* 'Henry Eilers' is een in de natuur gevonden vorm met heel aparte bloemen. De zacht geeloranje bloemblaadjes zijn vanuit het hart opgerold en gaan aan het eind vaak weer een beetje open. In het centrum een sprekend bruin hartje. Deze stevige plant bloeit erg lang door. Volle zon, hoogte: 100-125 cm, bloeitijd: 7-10.

Foto: GAP Photos